

Prin cercetare și
informare, spre cunoaștere
și dezvoltare

Citiți în acest număr:

Republica Moldova este cel mai mare beneficiar al ajutorului UE din vecinătatea europeană.

Citiți în pag. 2

59 de organizații ale societății civile din toată țara se vor implica mai activ în viața comunitară.

Citiți în pag. 3

Bugetul de investiții al UE pe 2020: sprijin sporit pentru climat

Citiți în pag. 4

Scriitoarea Tatiana Țibuleac, printre cei 14 laureați ai Premiului UE pentru Literatură

Citiți în pag. 7

A fost lansată Platforma proiectelor finanțate de UE în Moldova

Informațiile despre proiectele finanțate de UE în localități din toată Republica Moldova pot fi accesate pe platforma EU4Moldova.md, lansată la 15 octombrie curent.

De asemenea, poate fi accesată o hartă a proiectelor – reprezentarea grafică a prezenței asistenței Uniunii Europene. Paginile proiectelor conțin informații despre domeniile de intervenție, rezultatele și beneficiari, imagini video și buget.

Ambasadorul Peter Michalko, șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, susține că sunt peste o mie de proiecte care deja au fost realizate în Republica Moldova. Scopul este de a susține populația ca să poată să-și realizeze visurile legate de muncă, educație și situația din localități. Au fost sprijinite întreprinderile mici și mijlocii, au fost create mai bine de 15 mii de locuri de muncă.

<https://www.deschide.md>

O Europă care dezvoltă, conectează și protejează

Croația va deține președinția Consiliului UE în perioada 1 ianuarie - 30 iunie 2020 și va încheia trio-ul președințiilor semestriale început de România la 1 ianuarie 2019 și continuat de Finlanda de la 1 iulie 2019.

O Europă care dezvoltă, conectează, protejează și își exercită influența pozitivă asupra lumii reprezintă cele patru mari priorități pe care se va concentra Croația în calitate de președinte al Consiliului Uniunii Europene, în prima jumătate a lui 2020, a declarat recent

premierul croat Andrej Plenkovic.

În luna mai, Zagrebul va găzdui un summit la care vor lua parte statele membre ale UE și țările din Balcanii Occidentali.

<https://www.agerpres.ro/>

59 de organizații ale societății civile din toată țara se vor implica mai activ în viața comunitară, datorită unui proiect finanțat de UE

Programul de granturi din cadrul Proiectului ”Dezvoltarea Societății Civile la nivel local în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer, și-a desemnat primii beneficiari. Programul va oferi organizațiilor neguvernamentale din Republica Moldova, ce desfășoară activități în afara orașului Chișinău, granturi nerambursabile în valoare de circa 3 milioane de euro. Cel de-al doilea apel de propuneri de proiecte va fi anunțat la începutul anului viitor.

Au fost oferite certificatele de susținere a 59 de proiecte, organizațiilor Societății Civile, prin care vor fi capabile de a-și dezvolta capacitățile proprii, dar și de a implementa proiecte pentru îmbunătățirea vieții cetățenilor, pentru monitorizarea Acordului de Asociere RM-UE, dar și pentru a crea parteneriate, dialoguri, despre politici la nivel local, regional.

Stephan Malerius, Fundația Konrad Adenauer (Berlin) a declarat că societatea civilă poate ajuta Moldova să revină pe drumul cel bun.

59 de organizații urmează să implice cetățenii în soluționarea unor probleme ale localităților din care fac parte și să contribuie la dezvoltarea principiilor bunei guvernări în Republica Moldova. O atenție sporită va fi oferită monitorizării implementării Acordului de Asociere RM-UE.

Astfel, în perioada 2019-2021 urmează a fi finanțate peste 150 de propuneri de proiecte orientate spre promovarea principiilor bunei guvernări în Republica Moldova.

<https://www.dezvolt.md>

Rezoluția APCE referitoare la funcționarea instituțiilor democratice din R. Moldova

Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE), reunită la Strasbourg, a dezbătut și votat, pe data de 3 octombrie curent, o rezoluție referitoare la funcționarea instituțiilor democratice din Republica Moldova.

Documentul salută reformele lansate de noua majoritate parlamentară, mai ales în domeniul justiției și a combaterii corupției, dar atrage atenția că aceste modificări trebuie făcute respectând standardele democratice. „APCE cere autorităților moldovene să se asigure că măsurile luate vor permite reformarea sistemului, ducând la consolidarea instituțiilor democratice”, se arată în rezoluție.

<http://assembly.coe.int>

Înaltul Reprezentant UE Federica Mogherini a vizitat Republica Moldova

Înaltul Reprezentant al Uniunii Europene pentru afaceri externe și politica de securitate/Vice-Președintele Comisiei Europene, Federica Mogherini, a întreprins o vizită la Chișinău, în cadrul căreia a avut întrevederi cu mai mulți oficiali de rang înalt.

În cadrul vizitei, au fost trecute în revistă acțiunile de punere în aplicare a Acordului de asociere UE-Republica Moldova. Discuțiile s-au axat pe reforme în domeniile cele mai

importante, în special pe necesitatea unei reforme cuprinzătoare a sistemului judiciar și a serviciului de urmărire penală.

În ceea ce privește reforma în domeniul energiei, UE așteaptă cu nerăbdare finalizarea de către Moldova a separării („unbundling”) până la sfârșitul acestui an.

Înaltul Reprezentant a subliniat sprijinul UE pentru calea de reformă a Moldovei. Până în prezent, UE a reluat deja plățile de sprijin bugetar, a semnat mai multe acorduri de finanțare, a mobilizat expertiza la nivel înalt pentru guvern și intenționează să elibereze prima tranșă de asistență macrofinanciară în săptămânile următoare.

La finalul vizitei, președintele Igor Dodon i-a acordat Înaltului Reprezentant/Vicepreședintelui Mogherini ordinul de onoare al Republicii Moldova.

<https://eeas.europa.eu>

Bugetul de investiții al UE pe 2020: sprijin sporit pentru climat

Parlamentul European a adoptat, la 24 octombrie, poziția asupra bugetului pe 2020, subliniind că este un „punct de plecare solid în vederea lansării unei noi generații de programe UE”. Parlamentul European subliniază, în proiectul său de rezoluție, că bugetul UE pe 2020 este „ultima șansă pentru Uniunea Europeană de a se apropia de îndeplinirea angajamentelor politice stabilite pentru această perioadă, inclusiv de a atinge obiectivele climatice ale UE”. Acesta ar trebui să deschidă calea către noul buget al UE pe termen lung 2021-2027, așa-numitul cadru financiar multianual.

Proiectul de buget al Comisiei prevede în total peste 2 miliarde de euro pentru acțiunile de combatere a schimbărilor climatice. Deputații europeni au sporit Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și programele Erasmus+ și au aprobat sprijin suplimentar în conformitate cu prioritățile Parlamentului în domenii precum IMM-urile, cercetare, digitalizare, migrație și politică externă, inclusiv pentru dezvoltare și ajutor umanitar.

PE a votat un buget în valoare totală de aproape 171 miliarde de euro în credite de angajament, ceea ce UE se angajează să investească în 2020 sau în anii următori, deoarece proiectele și programele se derulează pe mai mulți ani.

Votul în plen va declanșa discuții de „conciliere” cu Consiliul în următoarele 3 săptămâni, cu scopul de a ajunge la un acord între cele două instituții, pentru ca bugetul de anul viitor să fie votat de Parlament și semnat de Președintele său în plenul celei de-a doua sesiuni din noiembrie (25-28 noiembrie). Dacă nu se ajunge la niciun acord, Comisia trebuie să prezinte un nou proiect de buget.

<https://www.europarl.europa.eu>

Decizie a Comisiei Europene: Margarina, chipsurile, popcornul, mezelurile și supele la plic interzise din 2021

Mai multe produse alimentare, considerate extrem de nocive vor dispărea, începând cu 1 aprilie 2021, potrivit unui nou regulament aprobat recent de Comisia Europeană.

Printre alimentele care nu se vor mai putea găsi pe rafturile magazinelor europene peste doi ani se numără margarina, produsele de tip fast food, mezelurile, produsele de patiserie, prăjiturile, biscuiții, popcornul pentru microunde, supele la plic, chipsurile și mâncarea semi-preparată.

Oficialii UE își propun prin această inițiativă legislativă ca cetățenii să aibă

o dietă alimentară cât mai echilibrată și sănătoasă. Astfel, toate statele membre UE vor fi nevoite să limiteze cantitatea de acizi grași din alimentele de pe piață. Toate produsele care nu se încadrează noilor norme vor dispărea până în 2021.

Conform regulamentului aprobat, statele trebuie să reducă cantitatea de acizi trans la maximum 2 grame la 100 de grame de grăsime din conținutul produselor alimentare. Acest tip de acizi este responsabil pentru cele mai multe boli cardiovasculare, cazuri de diabet, cancer și Alzheimer. Din cauza acestor boli, anual, în Europa mor 50 000 de oameni.

<http://tv8.md>

Comisia Europeană a aprobat aderarea Croației la spațiul Schengen

Comisia Europeană a aprobat aderarea Croației la Spațiul Schengen, la șase ani după ce aceasta a devenit membru al Uniunii Europene.

După patru ani de evaluări, Comisia a ajuns la concluzia că Zagrebul îndeplinește toate condițiile pentru a face parte din Schengen. Printre condițiile impuse statelor membre pentru aderarea la Schengen se numără securizarea frontierelor, un subiect delicat la nivel european după 2015, ca urmare a crizei refugiaților.

<http://jurnal.md/>

Singur la Berlin: capitala germană examinează posibilitatea numirii unui comisar pentru singurătate

În capitala Germaniei, cu peste 3,5 milioane de oameni, jumătate din toate gospodăriile sunt alcătuite dintr-o singură persoană și cel puțin 300 de oameni mor în apartamentele lor în fiecare an, fără ca nimeni să observe.

Singurătatea este „epidemia” cu care se confruntă una din zece persoane care trăiesc în Berlin și care afectează în mod îngrijorător vârstnicii. Un studiu realizat de Universitatea Ruhr Bochum Germania a arătat că unul din cinci germani de peste 85 de ani se simte singur. Această problemă are potențialul de a deveni o adevărată criză de sănătate publică, în contextul în care studiile arată că, pe termen lung, singurătatea crește mortalitatea în aceeași măsură precum și fumatul a 15 țigarete pe zi. Crucea Roșie a ajuns chiar până la punctul de a o numi singurătatea „o epidemie ascunsă”.

Parlamentarii germani au venit deja cu câteva soluții creative. În 2017, a fost înființată o linie telefonică pentru persoanele în vârstă singure care își petreceau sărbătorile de iarnă pe cont propriu, iar ideea de a merge pe urmele Marii Britanii, prin înființarea unui Minister național pentru singurătate, a fost deja lansată și urmează a fi dezbătută de către legislatori.

Recent, filiala din Berlin a Partidului Uniunea Creștin-Democrată, condus de Angela Merkel, a venit cu propunerea de a numi un comisar oficial pentru singurătate. Dacă propunerea va fi transmisă, comisarului i se va acorda un fond de până la 100.000 de euro anual pentru proiectele sale.

Statistică: În 2015, Eurostat a dezvăluit că 6% dintre adulții din UE nu aveau pe nimeni să ceară ajutor atunci când era nevoie, atingând un vârf de 13% în Italia și Luxemburg. Estimările de la New Economics Foundation au arătat că 1,2 milioane de britanici suferă de singurătate cronică. Aceste date au atras atenția Theresei May în 2018.

Totodată, unul din trei adulți francezi trăiește singur, iar aproximativ 12% din populație cu vârsta peste 12 ani trăiește fără relații sociale, fie că este vorba de familie, prieteni sau colegi. Chiar și acele țări nordice, de obicei, considerate drept cele mai fericite societăți din lume - Danemarca, Finlanda, Norvegia, Suedia și Islanda - luptă cu singurătatea, în special în rândul tinerilor, conform datelor prezentate de Institutul de Cercetare a Fericirii din Copenhaga.

Scriitoarea Tatiana Țibuleac, printre cei 14 laureați ai Premiului UE pentru Literatură

Scriitoarea Tatiana Țibuleac, originară din Chișinău, face parte din cei 14 laureați ai Premiului Uniunii Europene pentru Literatură (EUPL). Distincția i-a fost acordată pentru romanul *Grădina de sticlă*, apărut în 2018. În premieră acest premiu este oferit unui scriitor originar din Republica Moldova.

Premiul Uniunii Europene pentru Literatură (EUPL) recunoaște tinere și emergente talente literare din Europa și evidențiază bogăția literaturii europene contemporane, atrăgând atenția asupra unicității patrimoniului cultural și lingvistic al continentului.

Ceremonia de acordare a premiilor EUPL 2019 a avut loc la Palatul Bozar din Bruxelles.

Premiul UE pentru literatură se acordă anual începând cu 2008. Până în prezent, EUPL a fost acordat unui număr de 108 autori din 41 de țări.

<http://www.ziare.com>

Calendar

11

noiembrie 2019

Calendarul evenimentelor internaționale din luna noiembrie

Luni	Marti	Miercuri	Joi	Vineri	Sâmbătă	Duminică
				1 Ziua Mondială a Veganilor	2	3
4	5	6	7	8 Ziua Internațională a Radiologiei	9 Ziua Internațională împotriva Fascismului și Antisemitismului	10
11	12 Ziua Mondială de Luptă împotriva Pneumoniei	13 Ziua Mondială a Bunăvoinei	14 Ziua Mondială a Diabetului	15	16 Ziua Internațională a Toleranței	17 Ziua Internațională a Studenților
18	19 Ziua Internațională a Bărbatului în unele țări	20	21 Ziua Internațională a Televiziunii	22	23	24
25 Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței împotriva Femeilor	26	27	28	29 Ziua Internațională de Solidaritate cu Poporul Palestinian	30	